

І Н Ф О Р М А Ц І Я

**на розширену апаратну нараду Печерської районної в місті Києві
державної адміністрації, яка відбудеться 13.03.2018**

**«Основні зміни в антикорупційному законодавстві. Антикорупційна
програма виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської
державної адміністрації) на 2018 рік. Подання щорічних декларацій осіб,
уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування**

1. Зміни в антикорупційному законодавстві.

Останні зміни до Закону України «Про запобігання корупції» внесено 23 березня 2017 року. Ними розділ «Прикінцеві положення» доповнено пунктом 5-1, яким продовжено до 1 травня 2017 року строк подання щорічної декларації для осіб, які відповідно до цього Закону подають таку декларацію вперше. Але вже у 2018 році всі категорії декларантів подають декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування до 1 квітня відповідно до статті 45 Закону України «Про запобігання корупції». Згідно зі змінами до Закону України «Про державну службу» від 09 листопада 2017 року голови, перші заступники та заступники голів місцевих державних адміністрацій не являються державними службовцями. Відповідно до підпункту пункту 1 частини 1 статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» вони як суб'єкти декларування, на яких поширюється дія цього Закону відносяться до посадових осіб державних органів. Це всі суттєві зміни у антикорупційному законодавстві щодо електронного декларування в порівнянні з минулим роком.

2. Антикорупційна програма Київської міської державної адміністрації та національна доповідь Національного агентства з питань запобігання корупції.

Згідно із Законом України «Про запобігання корупції» є два види антикорупційних програм. Це відомчі антикорупційні програми та антикорупційні програми підприємств, установ та організацій. Відповідно до статті 19 Закону України «Про запобігання корупції» Антикорупційна програма приймається в Київській міській державній адміністрації шляхом її затвердження керівником. Розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 15.09.2017 № 1148 затверджено Антикорупційну програму. Програмою ідентифіковано 41 корупційний ризик у діяльності виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), чинники корупційних ризиків та можливі наслідки корупційних чи пов'язаних з корупцією правопорушень. Також Антикорупційною програмою визначено заходи щодо усунення корупційних ризиків та осіб, відповідальних за їх виконання. До діяльності районних в місті Києві державних адміністрацій відноситься 5 корупційних ризиків і відповідно заходів щодо їх усунення. Це ризики, які пов'язані з проведенням конкурсного відбору на зайняття посад державної служби, використання матеріальних ресурсів, здійснення фіктивних бюджетних запитів та розподілу житла. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року «Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015-2017

роки» Антикорупційні програми затверджуються у центральних та місцевих органах влади щороку до 1 березня. Антикорупційні програми підлягають погодженню Національним агентством з питань запобігання корупції. Якісна підготовка та виконання Антикорупційної програми кожного органу влади – це запорука зменшення рівня корупції в Україні в цілому та як наслідок збільшення довіри до органів влади. Саме тому антикорупційна програма не повинна бути імітацією запобігання та протидії корупції в органі влади, а має передбачити конкретні кроки для запобігання і мінімізації порушень посадовими особами спеціальних нормативно-правових актів, що є передумовою вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

Національне агентство з питань запобігання корупції щорічно готує проект національної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики, який не пізніше 1 квітня подається до Кабінету Міністрів України. Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції, інші державні органи, органи місцевого самоврядування до 15 лютого подають до Національного агентства інформацію, необхідну для підготовки зазначеної доповіді. Кабінет Міністрів України щороку не пізніше 15 квітня розглядає та схвалює проект національної доповіді, який протягом десяти робочих днів з дня схвалення направляється до Верховної Ради України. Національна доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті Верховної Ради України.

3. Подання щорічних декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування, а також повідомлень про суттєві зміни в майновому стані.

За порушення вимог фінансового контролю, а саме несвоєчасне подання без поважних причин, умисне неподання або подання суб'єктом декларування завідомо неправдивих відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування особи несуть дисциплінарну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

Адміністративна відповідальність передбачена за несвоєчасне подання без поважних причин або подання завідомо недостовірних відомостей у декларації стосовно майна або іншого об'єкта декларування, що має вартість, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму від 100 до 250 прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

Кримінальна відповідальність настає за умисне неподання або подання суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей у декларації стосовно майна або іншого об'єкта декларування, що має вартість, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму понад 250 прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

У разі подання завідомо недостовірних відомостей стосовно майна або іншого об'єкта декларування, що має вартість, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму менше 100 ПМ, до суб'єкта декларування може бути застосовано дисциплінарну відповідальність.

Прожитковий мінімум для працездатних осіб на 01.01.2017 складав 1600 гривень, на 1 січня 2018 року він становить 1762 гривні.

У разі неповідомлення у десятиденний строк Національного агентства з питань запобігання корупції про суттєві зміни у майновому стані (а саме -

отримання доходу, придбання майна на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року) суб'єкти декларування несуть адміністративну відповідальність. В 2017 році така сума складала 80000 гривень, у 2018 році вона становить 88100 гривень. За роз'ясненнями Національного агентства з питань запобігання корупції доходи включають: заробітну плату, отриману як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом, гонорари та інші виплати згідно з цивільно-правовими правочинами, дохід від підприємницької або незалежної професійної діяльності, дохід від надання майна в оренду, дивіденди, проценти, роялті, страхові виплати, благодійну допомогу, пенсію, **спадщину**, доходи від відчуження цінних паперів та корпоративних прав, подарунки та інші доходи. Якщо вартість майна перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року, але була сплачена частинами, то повідомлення про суттєві зміни в майновому стані подається після переходу права власності на таке майно. Дохід, який був нарахований, але не сплачений (не отриманий), не повідомляється.

Суб'єкти декларування можуть бути притягнуті до адміністративної відповідальності протягом двох років з моменту вчинення правопорушення або протягом трьох місяців з часу виявлення такого порушення. До дисциплінарної відповідальності державний службовець може бути притягнутий протягом шести місяців з дня, коли керівник державної служби дізнався або мав дізнатися про вчинення дисциплінарного проступку, не враховуючи час тимчасової непрацездатності державного службовця чи перебування його у відпустці, або якщо минув один рік після вчинення проступку.

4. Корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.

Стаття 1 Закону України «Про запобігання корупції» дає визначення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень.

Корупційне правопорушення - діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

Корупція – це використання особою свого службового становища чи пов'язаних з ним можливостей для отримання неправомірної вигоди.

Стаття 45 Кримінального Кодексу України дає чіткий перелік корупційних злочинів.

Це такі статті:

191 «Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем»;

262 «Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем»

308 «Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем»;

312 «Викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем»;

313 «Викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням»;

320 «Порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів»;

357 «Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження»;

410 «Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем». Ці злочини являються корупційними у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем. Також корупційними є злочини за такими статтями:

210 «Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням»;

354 «Підкуп працівника підприємства, установи чи організації»;

364 «Зловживання владою або службовим становищем»;

364⁻¹ «Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми»;

365⁻² «Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги»;

368 «Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою»;

368⁻² «Незаконне збагачення»;

368⁻³ «Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми»;

368⁻⁴ «Підкуп особи, яка надає публічні послуги»;

369 «Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі»;

369⁻² «Зловживання впливом».

Отже корупційними злочинами є злочини по 19 статтях Кримінального Кодексу. Звідси випливає, що не всі злочини у сфері службової діяльності або професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг є корупційними. На що ж впливає вчинення особою корупційного злочину. Згідно з Кримінальним кодексом особа, яка вчинила корупційний злочин (навіть невеликої тяжкості) не може бути звільнена від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям, у зв'язку з примиренням винного з потерпілим, у зв'язку з передачею винного на поруки, у зв'язку із зміною обстановки.

Правопорушення, пов'язане з корупцією - це діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені цим Законом України «Про запобігання

корупції» вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність. Законом передбачено наступні вимоги, заборони та обмеження:

- 1) Обмеження щодо використання особою службових повноважень чи свого становища. Особи не можуть використовувати свої службові повноваження з метою одержання неправомірної вигоди, у тому числі використовувати будь-яке державне або комунальне майно у приватних інтересах;
- 2) Обмеження щодо одержання подарунків. Державним службовцям та посадовим особам державних органів забороняється одержувати подарунки від юридичних або фізичних осіб у зв'язку зі здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, а також якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні особи, яка отримує подарунок. Державні службовці та посадові особи державних органів можуть приймати подарунки, крім зазначених випадків, якщо вартість таких подарунків не перевищує один прожитковий мінімум для працездатних осіб, встановлений на день прийняття подарунка (з 1 січня 2018 року це 1762 гривні) одноразово, а сукупна вартість таких подарунків отриманих від однієї особи або групи осіб протягом року не перевищує двох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки. Ці обмеження не поширюються на подарунки, які даруються близькими особами або одержуються як знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси;
- 3) Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Державним службовцям та посадовим особам державних органів забороняється займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю.
- 4) Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування;
- 5) Обмеження спільної роботи близьких осіб. Державні службовці не можуть мати в прямому підпорядкуванні близьких їм осіб або бути прямо підпорядкованими у зв'язку з виконанням повноважень близьким їм особам. Особи, які претендують на зайняття посад державної служби зобов'язані повідомити керівництво органу про працюючих у цьому органі близьких їм осіб.

Відповідно до статті 65 Закону України «Про запобігання корупції» особа, яка вчинила корупційне правопорушення або правопорушення пов'язане з корупцією, однак судом не застосовано до неї покарання або не накладено стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, підлягає притягненню до дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку. Відомості про осіб, яких притягнуто до кримінальної, адміністративної, дисциплінарної або цивільно-правової відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, вносяться до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з

корупцією правопорушення, що формується та ведеться Національним агентством з питань запобігання корупції. На даний час такий реєстр знаходиться на стадії розробки, а функціонує Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення на сайті міністерства юстиції України.

Завідувач сектором взаємодії з правоохоронними органами
та з питань запобігання і виявлення корупції

О. Фаср